

Riktlinjer för basal hygien inom den kommunala hälso- och sjukvården i Örebro läns kommuner

Rubrik specificerande dokument	Omfattar område/verksamhet/enhet	Nästa revidering	Gäller från datum
Riktlinjer för basal hygien inom den kommunala hälso- och sjukvården i Region Örebro län	Kommunal hälso- och sjukvård	2018	November 2016
Upprättad av (arbetsgrupp alt. namn, befattning)	Beslutande organ/ansvarig för revidering	Diarienumr	Skapad/reviderad
Medicinskt ansvariga sjuksköterskor inom kommunerna i Region Örebro län och hygiensjuksköterskan, Vårdhygien, Region Örebro län.	Socialcheferna i Örebro län	14-270	2010 2012 2013 2014 2016

Riktlinjer för basal hygien inom den kommunala hälso- och sjukvården i Örebro län

2016-09-01

Innehåll

1.	Inledning.....	4
2.	Personligt hygienansvar	4
2.1	Handhygien – desinfektion av händer och underarmar .	4
2.2	Handskar.....	5
2.3	Skyddskläder.....	5
2.4	Stänkskydd.....	5
2.5	Arbetskläder	5
3.	Chefens ansvar	5
4.	Sjuksköterskans/distriktssköterskans ansvar	6
5.	Den anställdes ansvar	6
	Bilaga 1	7

1. Inledning

Basala hygienrutiner ska gälla överallt där vård och omsorg bedrivs.

De ska tillämpas i alla vårdssituationer och av all personal som är yrkesmässigt verksam eller under utbildning oavsett om det finns en känd smitta eller inte.

Syftet är att förhindra smitta

- mellan vårdtagare, via personalens händer och kläder
- från vårdtagare till personal och från personal till vårdtagare

Skriftlig ansvarsförbindelse, se bilaga 1.

Basal hygien inom hälso- och sjukvård enligt Socialstyrelsens föreskrifter (se länk sid. 7) avser:

- Arbetskläder
- Handhygien
- Handskar
- Engångs skyddsförkläde/skyddsrock

Skyddsutrustning skall alltid finnas tillgänglig och tillhandahålls av arbetsgivaren enligt Arbetsmiljölagen (se länk sid 7).

2. Personligt hygienansvar

- Underarmar och händer ska hållas fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande. Naglarna ska vara korta och fria från konstgjorda material (nagellack, lösnaglar), eftersom de samlar mikroorganismer och hindrar en effektiv handdesinfektion.
- Piercing i slemhinna (näsa, kind och läpp) får inte förekomma
- Långt hår och skägg ska vara uppsatt i samband med vårdarbete
- Om huvudduk används ska den fästas upp eller stoppas innanför arbetsdräkten. Huvudduk byts dagligen.

2.1 Handhygien – desinfektion av händer och underarmar

- Händerna ska desinfekteras med ett alkoholbaserat handdesinfektionsmedel, eller något annat medel med motsvarande effekt, omedelbart före och efter vård- eller omsorgsmoment. Händerna ska vara torra innan de desinfekteras.
- Händerna ska desinfekteras både före och efter användning av handskar

- Handtvätt med flytande tvål och vatten när händerna är synligt eller kännbart smutsiga, samt vid omhändertagande av vårdtagare som kräks eller har diarré. Torka torrt med fabriksrent papper före handdesinfektion.

2.2 Handskar

- Skyddshandskar för engångsbruk ska användas om händerna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor såsom urin, avföring, kräkning, blod, sekret.
- Skyddshandskarna ska tas av direkt efter ett arbetsmoment och bytas mellan olika arbetsmoment.

2.3 Skyddskläder

Engångsförkläde av plast alternativt skyddsrock ska användas om arbetskläderna riskerar komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material under ett vård-och eller omsorgsmoment. Till exempel vid personlig omvårdnad, bäddning, undersökning och behandlingar av sår och KAD

2.4 Stänkskydd

I särskilda fall kompletteras övrig skyddsutrustning med stänkskydd/ munskydd, skyddsglasögon/ visir vid risk för stänk.

2.5 Arbetskläder

- Arbetskläder får endast bäras i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser, får de dock även bäras vid färd mellan dessa.
- Arbetskläder (Överdel och byxa eller klänning) ska ha korta ärmar i vårdtagarnära arbete (lösärmar får inte förekomma i kombination med arbetsdräkt).
- Arbetskläder ska bytas dagligen, eller vid behov oftare.
- Arbetskläder ska tvättas i cirkulationstvätt eller på arbetsplatsen i minst 60°C, torkas i torkskåp eller torktumlare. Detta gäller oavsett om arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder eller inte.
- Långärmade plagg kan användas när man inte är i direkt omvårdnad eller mathantering.
- Arbetskläder förvaras torrt och dammfritt.
- Rökning skall inte förekomma i arbetskläder

3. Chefens ansvar

Chefen har ansvar för att riktlinjen följs utifrån arbetsplats och personalpolicy.

”God hygienisk standard i kommunal vård, omsorg och hemsjukvård. Möjligheter till förbättringsarbete”. www.socialstyrelsen.se
AFS 2001:3 Användning av personlig skyddsutrustning
AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisiker-smitta, toxinpåverkan, överkänslighet
SOSFS 2015:10 Basal hygien i vård och omsorg
Patientsäkerhetsförordningen 2010:1369
Socialtjänstförordningen 2010:937
Stöd och service till vissa funktionshindrade 1993:1090

4. Sjuksköterskans/distriktssköterskans ansvar

Ansvarig sjuksköterska undervisar om basal hygien i samband med en vårdssituation till omvårdnadspersonal, arbetsterapeut och chef.

5. Den anställdes ansvar

Den anställda är enligt arbetsmiljölagen skyldig att följa gällande föreskrifter liksom lokala rutiner samt hålla sig informerad om uppdatering av dessa. Gravyt eller upprepat åsidosättande av gällande hygienföreskrifter hanteras av ansvarig chef.

6. Länkar

<https://www.regionorebrolan.se/sv/uso/Patientinformation/Kliniker-och-enheter/Laboratoriemedicinska-kliniken/Mikrobiologi1/Hygienrekommendationer/>

Bilaga 1

Riktlinjer för basal hygien inom kommunala hälso- och

sjukvården ikommun

Ansvarsförbindelse

Som arbetstagare inom vården har jag ett ansvar för att känna till och följa ovanstående hygienrutiner.

Jag har tagit del av ovanstående rutiner och förbinder mig att följa riktlinjerna.

Datum;

Namn;

Namnförtydligande;

Originalen behålls av chef.
En kopia till den anställde.

I Handbok för hälso- och sjukvårdspersonal, vilken är framtagen av Sveriges kommuner och landsting, finns dokument att läsa såsom *Basala hygienrutiner och personlig hygien*. www.vardhandboken.se

Basal hygien inom hälso- och sjukvård enligt Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2015:10

Arbetsmiljölagen, AFS 2001:3

Hälso- och sjukvårdslag (1982:763) 2 a §